

TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUS- SUUNNITELMA 2025-2028

Johdanto

”Oulun sivistys- ja kulttuuripalveluiden toiminnassa yhteinen lähtökohta on lasten ja nuorten yhdenvertaisuus ja tasa-arvo. Tasavertaisuuden periaatteet ovat tärkeitä kaikkien lapsi- ja nuorisoryhmien toiminnassa. Jokaiselle kouluyhteisön jäsenelle tulee tarjota yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua koulun toimintaan ja edistää elämäänsä. Oppiva yhteisö mahdollistaa osallisuuden ja aidot vaikutusmahdollisuudet. Yhdenvertaisuutta edistämällä voidaan ehkäistä syrjintää, lisätä ymmärrystä moninaisuutta kohtaan ja ennen kaikkea lisätä kaikkien kouluyhteisön jäsenten hyvinvointia.” (Oulun kaupungin opetussuunnitelma, luku 4)

Yhdenvertaisuuslain mukaan yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Oikeudenmukaisessa yhteiskunnassa henkilöön liittyvät tekijät, kuten syntyperä tai ihonväri, eivät saisi vaikuttaa ihmisten mahdollisuuksiin päästä koulutukseen, saada työtä ja erilaisia palveluja - perusoikeudet kuuluvat kaikille.

Tasa-arvo-lain tarkoituksena estää sukupuoleen perustuva syrjintä ja edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa sekä parantaa naisten asemaa. Lain tarkoituksena on myös estää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä.

Tässä toiminnallisessa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa kuvataan koulumme tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisen nykytilaa sekä asetetaan kehittämiskohteita sekä niille toimenpiteitä lukuvuosille 2025-2028.

Keskeiset käsitteet - näitä tavoitellaan

Yhdenvertaisuus tarkoittaa, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä.

Tasa-arvo tarkoittaa eri sukupuolten tasapuolisia oikeuksia ja mahdollisuuksia, sekä vallan ja resurssien tasapuolista jakautumista. Päätöksenteossa tasa-arvo tarkoittaa, että päätöksiä tehdään kaikkien sukupuolten kannalta mahdollisimman oikeudenmukaisella tavalla.

Turvallisempi tila pyrkii luomaan paikallaolijoille ja osallistujille tunteen fyysisestä ja henkisestä turvallisuudesta. Turvallisemman tilan periaatteita ja toimintatapoja noudattamalla kaikki pyrkivät omalla toiminnallaan rakentamaan yhdenvertaista, kunnioittavaa ja avointa ilmapiiriä ja keskustelua. Tilasta vastaavat puuttuvat kaikenlaiseen häirintään ja syrjintään.

Keskeiset käsitteet - näistä pois

Rasismi on ihmisryhmän tai ihmisryhmän jäsenen ihmisarvon alentamista. Se tarkoittaa oletetun ihmisryhmän arvottamista esimerkiksi etnisen alkuperän, ihonvärin, kansalaisuuden, kulttuurin, äidinkielen tai uskonnon perusteella alempiarvoiseksi kuin muut ihmisryhmät.

Syrjintä tarkoittaa, että ihmistä kohdellaan perusteettomasti huonommin jonkin henkilökohtaisen syyn perusteella. Syrjintä on kielletty lainsäädännöllä.

Häirintä on henkilön tai ihmisryhmän arvon ja koskemattomuuden tarkoituksellista ja tosiasiallista loukkaamista niin, että siitä syntyy uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai hyökkäävä ilmapiiri. Häirintä on syrjinnän muoto.

Nykytilan kartoitus

Antirasismikeskustelu
henkilökunnan kesken

Forms-kyselyt
Oppilaat (293)
Henkilökunta (31)
Huoltajat (56)

Tulosten läpikäynti
Vanhempaintoimikunta
OHR
Henkilökunta

Toimenpiteiden valinta ja
tavoitteiden asettaminen

Päivitetty suunnitelma
käyttöön

marraskuu 2024

helmikuu 2025

maalis-huhtikuu 2025

huhtikuu 2025

elokuu 2025

31.8.2026

Nykytilan kartoitus - oppilaat

- Oppilaiden mielestä kouluun tullaan pääasiassa mielellään ja koulussa on turvallista olla.
- Oppilaiden kouluviihtyvyyteen vaikuttaa negatiivisesti seksuaalisuuteen tai sukupuoleen liittyvä nimittely sekä härski, kaksimielinen puhe.

"Tasa-arvoinen koulu on semmoinen, jossa kaikki kohdellaan samanlailla sukupuolesta riippumatta."

"Kaikki hyväksytään riippumatta kiinnostuksen kohteista, sukupuolesta, identiteetistä jne."

"Eri säännöt eri sukupuolilla."

"Ne (opet) kuuntelee mut poikien (mielipiteet) menee vähän toisesta korvasta sisään toisesta ulos."

Nykytilan kartoitus - huoltajat

- Huoltajien mielestä lapsi/nuori voi kääntyä koulun aikuisen puoleen, mikäli tarvitsee apua.
- Huoltajien kyselyistä nousee esille huoli oppilaiden välisestä epäkunnioittavasta puheesta sekä fyysisestä koskemattomuudesta.

"Varmasti kiusaamista esiintyy lasten kesken jos joku on ns. "normaalista poikkeava."

"Mielestäni sukupuoli ja kaveriporukka vaikuttaa siihen, miten lapseen suhtaudutaan koulussa."

"Tasa-arvo toteutuu hyvin, koska koulu on aika pieni ja ihmiset tuntevat toisensa aika hyvin."

Nykytilan kartoitus - henkilökunta

- Henkilökunnan mielestä oppilaita kohdellaan tasa-arvoisesti ja opetuksessa otetaan huomioon erilaiset oppijat.
- Henkilökunnan kyselystä nousee esille huoli oppilaiden epäasiallisesta puheilmapiiristä sekä häiritsevästä fyysisestä koskettelusta ja nahistelusta.

"Oppilaiden keskinäinen seksuaalinen kielenkäyttö ja käyttäytyminen (esim. toisen koskemattomuus) tuntuu riistäytyneen käsistä. Siihen pitäisi puuttua varmasti monin tavoin."

"Toivottavaa olisi, että kaikki puuttuisivat oppilaiden huonoon kielenkäyttöön ja käytökseen aktiivisesti tilanteisiin välitunneilla, ruokalassa ja ohikulkiessaan."

Maikkulan koulun kehittämiskohteet

Nykytilan kartoituksessa nousseiden havaintojen perusteella koulullemme valittiin seuraavat kehittämiskohteet lukuvuosille 2025-2028.

1. Puheilmapiiri ja koskemattomuus

- Tavoitteena vahvistaa asiallista ja myönteistä puheilmapiiriä sekä turvata jokaisen fyysinen koskemattomuus.

2. Kohtaaminen

- Tavoitteena lisätä yhteisöllisyyttä sekä vahvistaa kunnioittavaa, tasa-arvoista kohtaamista koulun arjessa.

3. Kulttuuritietoisuuden ja sukupuolisensitiivisyyteen liittyvän tiedon lisääminen

- Tavoitteena lisätä ymmärrystä ja tietoisuutta eri kulttuureista ja sukupuolten välisestä tasa-arvosta.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus suunnitelman kehittämiskohteet liitetään osaksi koulumme hyvinvoinnin vuosikelloa, mikä tukee kehittämiskohteiden tavoitteiden toteutumista osana koulun jokapäiväistä arkea.

Tavoitteet, toimenpiteet, aikataulu ja vastuuhenkilöt

Tavoitteet	Toimenpiteet lv 2025-2026	Vastuu	Toimenpiteet lv 2026-2027	Vastuu	Toimenpiteet lv 2027-2028	Vastuu
Puheilmapiiri ja koskemattomuus	• SoPu-tunnit • positiivisen puheilmapiirin teemaviikot	tunne- ja turvataitovastaavat henkilökunta	• Sopus-tunnit • Positiivisen puheilmapiirin teemaviikot	Tunne- ja turvataitovastaavat Henkilökunta Lo:t ja lv:T		
Kohtaaminen	• välituntikalenteri • ryhmäyttäminen	henkilökunta nuokkari Ohr tukioppilaat oppilaskunta	• Välituntikalenteri • ryhmäyttäminen	Vastuuopettajat Lo:t ja lv:t Ohr Nuokkari Tukioppilaat oppilaskunta		
Kulttuuritietoisuuden ja sukupuolisensitiivisyyteen liittyvän tiedon lisääminen	• rasismien vastainen viikko • seksuaalikasvatuksen koulutus henkilökunnalle	tunne- ja turvataitovastaavat henkilökunta	• Rasismien vastainen viikko • Seksuaalikasvatuksen koulutus henkilökunnalle	Tunne- ja turvataitovastaavat henkilökunta		

Seuranta tavoitteiden osalta vuosittain

Tavoite	Arviointi	Onnistumiset	Haasteet
2026			
1. Puheilmapiiri ja koskemattomuus	hyvinvointikysely oppilaille havainnointi	Sopu-tunteja on pidetty säännöllisesti. Positiivisen puheilmapiirin teemaviikot pidetty.	
2. Kohtaaminen	keskustelut lo:n ja lv:n kanssa välituntikohtaamiset	Ryhmyttämistä on lisätty osana Sopu-tunteja 4 kertaa vuodessa. Alakoululla on pidetty Sopuvälkkä viikoittain.	Alakoululla on pidetty Sopuvälkkä viikoittain. Välituntitoimintaa on kehitetty, mutta välituntikalenteri ei ole vakiintunut. Ryhmyttymistä toivotaan lisää.
3. Kulttuuritietoisuuden ja sukupuolisensitiivisyyteen liittyvän tiedon lisääminen	palautekysely	Rasisminvastainen viikko pidetty.	Seksuaalikasvatuksen koulutus henkilökunnalle ei toteutunut. Tälle koulutukselle on edelleen tarvetta.
2027			
1. Puheilmapiiri ja koskemattomuus			
2. Kohtaaminen			
3. Kulttuuritietoisuuden ja sukupuolisensitiivisyyteen liittyvän tiedon lisääminen			
2028			